

Значною проблемою є невідповідність попиту на робочу силу та її пропозиції у професійно-кваліфікаційному розрізі.

Крім того, підбір роботи та укомплектування вакансій ускладнює те, що роботодавці висувають підвищені вимоги до якості професійної підготовки кадрів, їх досвіду роботи і, в той же час, пропонують мінімальний рівень оплати праці, навіть висококваліфікованим працівникам.

Стабілізувалася ситуація щодо кількості наявних вакансій. В цілому по Україні у 2011 році у базі даних державної служби зайнятості налічувалося 1,2 млн. вакансій, що на 50,5 тис. одиниць більше, ніж у 2010 році[3].

Третина наявних вакансій була зосереджена у м. Києві, Донецькій, Дніпропетровській та Харківській областях, кожна четверта вакансія – у АР Крим, Львівській, Полтавській, Луганській, Київській та Запорізькій областях[3].

У середньому по Україні питома вага вакансій із мінімальною заробітною платою становила 31%, а у двох третинах регіонів ситуація була ще більш складною.

Таким чином, можна зробити наступні висновки. Загальна кількість осіб, перебуваючи на обліку у службі зайнятості поступово зменшується, так як і зменшується кількість працевлаштованих громадян. Позитивною тенденцією є те, що щороку збільшується кількість осіб, які користуються послугами профорієнтаційними послугами, що свідчить про потяг до знань та підвищення своїх професійних здібностей. Стабілізувалася ситуація щодо кількості наявних вакансій.

Література

1. Законом України "Про зайнятість населення", ВРУ від 1 березня 1991 р.
2. Про державну службу зайнятості: Положення, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 1991 р. № 47 (зі змін., внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1993 р. і від 4 вересня 1998 р.) //ЗП УРСР. — 1991. — № 6. — С. 50; 1993. — № 10. — С. 200; Праця і зарплата. — 1998. — № 9.
3. ІНФОРМАЦІЙНА ЗАПИСКА ПРО СТАН РИНКУ ПРАЦІ та ДІАГРАМИ (КАРТОГРАМИ) в цілому за 2011 рік - Державна служба зайнятості - www.dcz.gov.ua

Новицька О.В.

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ НА ВП «ШАХТА «РОСІЯ» ДП «СЕЛИДІВВУГІЛЛЯ» ШЛЯХОМ ПОКРАЩЕННЯ СКЛАДУ ОБОРОТНИХ КОШТІВ

В сучасних умовах світової економічної кризи, щоб забезпечувати стабільну та безперервну роботу, підприємства повинні, передусім, вміти реально оцінювати фінансовий стан, вміти вчасно виявляти проблеми і труднощі, які виникають у фінансовому стані підприємства, щоб вчасно їх уникнути. Комплексний фінансовий аналіз, що проводиться на вугільних підприємствах, необхідний для забезпечення конкурентоспроможності, ефективного функціонування і планомірного розвитку у діючій галузевій системі. Саме тому питання вивчення та аналізу фінансового стану є досить актуальним для галузей добувної промисловості України.

Метою даної роботи є розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення фінансового стану на ВП «Шахта «Росія» ДП Селидіввугілля» на основі узагальнення теоретичних положень. Об'єктом дослідження є система фінансових відносин на ВП «Шахта «Росія» ДП «Селидіввугілля». Предметом дослідження виступає процес удосконалення фінансового стану на ВП «Шахта «Росія» ДП «Селидіввугілля».

Питаннями в області комплексного фінансово-економічного аналізу та аналізу фінансової звітності займалися вітчизняні вчені: Поддєрьогін М.Д. [1], Ковальов В.В., Гіляровський Л.Т., Нікіфорова Н.А., Савицька Г.В., Зимін Н.Є. Істотний внесок в дослідження в області фінансово-економічного аналізу внесли зарубіжні вчені: Томасу П. Карлін, Альберту Р. Макмін, А. Вінакор, Р. Сміт, К. Л Мервін.

Аналіз фінансових показників на відокремленому підрозділі «Шахта «Росія» державного підприємства «Селидіввугілля» був проведений за період 2009-2010 рр. [7,8].(див. табл. 1,2)

Таблиця 1

Показники фінансового стану на ВП «Шахта «Росія» ДП «Селидіввугілля»

№ п/п	Показник	2009р.		2010р.	
		На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року
Показники платоспроможності					
1.	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	0,25	0,29	0,29	0,29
2.	Коефіцієнт фінансування	3,01	2,5	2,5	2,4
3.	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,6	0,9	0,9	1,29
4.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,6	0,97	0,97	1,13
Показники ліквідності					
1.	Коефіцієнт покриття	1,5	1,9	1,9	2,3
2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,54	1,8	1,8	2,2
3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0001	0,00003	0,00003	0,00008

Проведений аналіз показників платоспроможності на ш. «Росія» виявив нестачу власного капіталу та підвищення зобов'язань. Показники ліквідності показали неспроможність підприємства до швидкого погашення зобов'язань.

Таблиця 2

Фінансові результати на ВП «Шахта «Росія» ДП «Селидіввугілля»

№ п/п	Показник	2009р.	2010р.
Показники ділової активності			
1.	Коефіцієнт оборотності активів	0,41	0,21
2.	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,95	0,97
3.	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,96	0,37
4.	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	9,5	4,14
5.	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,4	0,70
Показники рентабельності			
1.	Коефіцієнт рентабельності активів	0,08	0,03
2.	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,29	0,11
3.	Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,20	0,17

Зниження коефіцієнта оборотності запасів свідчить про підвищення матеріальних запасів на складах. Зниження оборотності дебіторської заборгованості на ш. «Росія» свідчить про зростання числа неплатоспроможних клієнтів. Основною причиною зниження показника оборотності кредиторської заборгованості на ш. «Росія» є взаємні неплатежі. Це підтвердив порівняльний аналіз кредиторської та дебіторської заборгованості, проведений на даному підприємстві.

Отже, узагальнивши аналіз результатів діяльності шахти «Росія», пропонується розробити напрямки щодо удосконалення фінансового стану на даному підприємстві шляхом прискорення

оборотності оборотних коштів. Покращення складу оборотних коштів пропонується провести за такими напрямками: 1) зменшення запасів та готової продукції на складах на підприємстві; 2) зменшення дебіторської заборгованості; 3) зменшення кредиторської заборгованості. Перший захід – прискорення оборотності запасів на складах, для цього на ш. «Росія» пропонується: 1) детальне планування закупівлі необхідної сировини; 2) удосконалювання прогнозування попиту; 3) швидка доставка сировини. Розрахункові дані зведемо у таблицю. (див. табл. 3)

Таблиця 3

Показники оборотних коштів на ш. «Росія» за 2010р.

№ п/п	Складові оборотних коштів	2010р., тис. грн.	
		На початок року	На кінець року
1.	Запаси	12802	20311
2.	Дебіторська заборгованість	305609	334317
3.	Кредиторська заборгованість	140185	102986
4.	Чистий дохід від реалізації продукції	117 755	
5.	Матеріальні витрати	36 397	
6.	Інші операційні витрати	32 200	

На основі запропонованих методів прискорення оборотності запасів доцільно було б зменшити запаси на 20 %. Сума, (20 % від вартості запасів), піде на закупівлю більш високоякісної сировини для більш рентабельнішого асортименту, а інша частина на розрахунок із кредиторами:

$$K_{об.з} = \frac{MB + IB}{3} \cdot K_{об(факт)} = \frac{36397 + 32200}{(12802 + 20311) / 2} = 4,14 \text{ об/рік} \quad K_{об(прогн)} = \frac{36397 + 32200}{(12802 + \frac{16925.8}{1.2}) / 2} = 4,61 \text{ об/рік.}$$

$$Tr(3) = \frac{4,61}{4,14} = 1,11. \text{ Другий захід – зменшення рахунків дебіторів. Автор пропонує на ш. «Росія»}$$

використати схему, яка широко розповсюджена в економічно розвинутих країнах : "2/10 повна 30", яка передбачає, що: 1) покупець одержує двопрцентну знижку у випадку оплати отриманого товару протягом десяти днів із початку періоду кредитування; 2) покупець оплачує повну вартість товару, якщо оплата відбувається в період з 11 по 30 день кредитного періоду; 3) у випадку несплати протягом місяця покупець буде змушений додатково оплатити штраф, величина якого може варіювати в залежності від моменту оплати:

$$K_{обДЗ} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{середня вартість дебіторської заборгованості}}; K_{обДЗ} = \frac{117755}{(305609 + 334317) / 2} = 0,37 \text{ об/рік. Завдяки}$$

вище переліченим методам впливу та запропонованій схемі розрахунку з дебіторами пропонується збільшити запланований випуск продукції на 10 % від поточного розміру, та знизити дебіторську заборгованість на 35 %: $K_{обДЗ} = \frac{117755 * 1.1}{(305609 + \frac{334317}{1.35}) / 2} = 0,47 \text{ об/рік.}$ $Tr(ДЗ) = \frac{0,47}{0,37} = 1,27.$ Третій захід

- зменшення короткострокових зобов'язань. Здійснення цього заходу передбачає: 1) наявність базового запасу коштів для виконання поточних розрахунків; 2) необхідність певних коштів для покриття непередбачених витрат; 3) наявність визначеної величини вільних коштів для забезпечення можливого чи прогнозованого розширення діяльності. Ці кошти можуть бути отримані від продажу непотрібних запасів та готової продукції на складі.

$$K_{обКЗ} = \frac{\text{чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{середня вартість кредиторської заборгованості}} \quad K_{обКЗ} = \frac{117755}{(140185 + 102986) / 2} = 0,97 \text{ об/рік.}$$

На основі запропонованих вище заходів доцільно було б зменшити запаси на 20 %:

$$K_{обкз} = \frac{117755}{(140185 + \frac{102986}{1.2}) / 2} = 1,04 \text{ об/рік. } T_{р(ДЗ)} = \frac{1,04}{0,97} = 1,07 \text{ об/рік.}$$

Це на 7% більше, ніж значення по-

переднього коефіцієнта минулого року. На основі розрахованих складових знаходиться показник оборотності оборотних коштів. Термін оборотності оборотних коштів розраховується як [6] :

$$\frac{\text{ТЕРМІН ОБОРОТНОСТІ ОБОРОТНИХ КОШТІВ}}{\text{ОБОРОТНОСТІ}} = \frac{\text{ТЕРМІН}}{\text{ЗАПАСІВ}} + \frac{\text{ТЕРМІН ОБОРОТНОСТІ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ}}{\text{ЗАБОРГОВАНОСТІ}} - \frac{\text{ТЕРМІН ОБОРОТНОСТІ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ}}{\text{ЗАБОРГОВАНОСТІ}}$$

Рисунок 4. Формула розрахунку терміну оборотності оборотних коштів

Термін оборотності запасів, дебіторської та кредиторської та заборгованості розраховується за фо-

рмулою: $T_{oo} = \frac{360}{K_{об}}$. (див. табл. 4).

Таблиця 4

Розрахунок показників оборотності оборотних коштів на ш. «Росія» за 2010р.

Складові оборотних коштів	Коеф-нт оборотності за 2010р (<i>Коб(факт)</i>), об/рік	Коефіцієнт оборотності на прогнозний рік. (<i>Коб(прогн)</i>), об/рік	Термін оборотності за 2010 р. (<i>T_{об(факт)}</i>), дн.	Термін оборотності за прогнозний рік <i>T_{об(прогн)}</i> , дн.	Відхилення терміну оборотності	
					+/-, дн.	%
Запаси	4,14	4,61	87	78	-9	-11
Дебіторська заборгованість	0,37	0,47	972	765	-207	-27
Кредиторська заборгованість	0,97	1,04	371	346	-25	-7

Отже, виконання запропонованих вище методів приводить до зменшення терміну оборотності усіх показників.

$$K_{об(ок)факт} = 87 + 972 - 371 = 688 \text{ дн.}$$

$$K_{об(ок)прогн.} = 78 + 9765 - 346 = 497 \text{ дн.}$$

Отже, запропонована у даній роботі оптимізація складу оборотних коштів приведе до зменшення оборотності оборотних коштів на 191 день (688-497=191дн.), що дозволить збільшити чистий дохід від реалізації продукції на 12 259 тис. грн. (130 014-117 755).

Література

1. Фінанси підприємств: Підручник/А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д Буряк та ін.; - 6-е вид., перероб. Та доповн.. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
2. Фінансово-експлуатаційні потреби // Аввакумова С.М., 2009. – Режим доступу:http://www.asmir.ru/u/b/b1.htm#_Toc118625508.
3. «Баланс» (ф№1) ш. «Росія» за 2009-2010 р.
4. «Звіт про фінансові результати» (ф№2) ш. «Росія» за 2009-2010р